

Prima instanță: ( Judecătoria Chișinău, sediul Botanica) V. Hadîrca  
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, I. Secrieru, V. Cotorobai

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al  
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,  
judecători

Ala Cobăneanu  
Luiza Gafton  
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia,  
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni  
„Termoelectrica” în interesele Întreprinderii Municipale și de Gestiune a Fondului  
Locativ nr. 15 împotriva Mariei Buzan, Buzan Elena și Buzan Lilia privind încasarea  
datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2018, prin care s-a  
respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de Buzan  
Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia,

c o n s t a t ă :

La 28 februarie 2017, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele  
Întreprinderii Municipale și de Gestiune a Fondului Locativ nr. 15 s-a adresat cu cererea  
de chemare în judecată împotriva Mariei Buzan, Buzan Elena și Buzan Lilia solicitând  
încasarea datoriei în mărime de 83 680,97 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în  
mărime de 2510,42 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Botanica din 19 mai 2017 s-a admis  
acțiunea oblică înaintată de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele  
Întreprinderii Municipale și de Gestiune a Fondului Locativ nr. 15.

S-a încasat în mod solidar de la Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia în  
beneficiul Întreprinderii Municipale și de Gestiune a Fondului Locativ nr. 15 datoria în  
sumă de 83680,97 lei.

S-a încasat în mod solidar de la Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia în  
beneficiul Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” cheltuieli de plata taxei de stat în  
mărime de 2510,42 lei.

La 14 noiembrie 2017, Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia au declarat apel  
împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Botanica din 19 mai 2017, solicitând  
repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, scutirea de la plata  
taxei de stat, casarea hotărârii menționate supra.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2018, s-a respins cererea apelanților privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal de declarare a apelului.

La 12 februarie 2018, Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2018, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, nefiind interpretat corect temeiul juridic, motivele și argumentele invocate în cererea de apel.

Hotărârea instanței de fond a fost adoptată cu încălcări de procedură, care nu au fost luate în considerație de către instanța de apel.

Susține recurentul că nu a cunoscut despre intentarea procesului civil, iar pricina a fost examinată în lipsa sa, fără a avea posibilitatea de a-și apăra poziția, iar despre hotărârea emisă a aflat în cadrul procedurii de executare.

În opinia recurentului instanța de apel nu a dat o calificare corectă probelor din dosar, nu a apreciat toate probele în ansamblu din punct de vedere a concludentei, utilității și coroborării acestora, în coraport cu circumstanțele de fapt.

Susține că instanța de apel nu a examinat cererea de repunere în termen conform situației existente de fapt și a argumentelor invocate de către apelant, iar reieșind din prevederile art.13 al Convenției CtEDO recurentului i s-a încălcat dreptul al un recurs efectiv, art.20 din Constituția Republicii Moldova, art. 5 Codul de procedură civilă.

Consideră că prin soluția emisă de către instanța de apel i se încalcă grav principiul accesului liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției CEDO.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea la 01 februarie 2018.

Potrivit prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cererea de recurs a fost înregistrată la 12 februarie 2018, respectiv recursul este depus în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.426 alin. (1) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor dosarului, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Cu referire la argumentele recurentului privind încălcarea dreptului la justiție prin restituirea apelului din motivul depunerii în termenul legal de declarare, se reține următoarele.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform actelor din dosar se reține că, la 19 mai 2017, instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești pe cauza dată.

La pronunțarea dispozitivului pârâții Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia nu au fost prezenți.

Potrivit scrisorii de comunicare a instanței, pârâților le-a fost expediat dispozitivul hotărârii judecătorești, prin intermediul oficiului poștal, iar la 23 mai 2017 a fost recepționat contra semnătură (f.d.43).

La 14 noiembrie 2017, Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia au declarat apel împotriva hotărârii judecătorești Chișinău, sediul Botanica 19 mai 2017.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de **30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii**, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, reieșind din norma citată mai sus termenul legal de declarare a apelului, pentru apelant a expirat la **19 iunie 2017**.

Conform alin. (3) art.362 Codul de procedură civilă repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Respectiv, conform art.116 Cod de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel corect a constatat că cererea de repunere în termenul de apel este neîntemeiată.

Argumentul recurenților precum că, nu a cunoscut despre examinarea litigiului în instanța de fond, deoarece nu a fost citați legal și nici despre emiterea hotărârii judecătorești la fel nu au cunoscut, din care motiv nu au avut posibilitatea de a ataca hotărârea în termen, Colegiul îl consideră neîntemeiat.

Colegiul reține că, instanța de fond a respectat prevederile legale de citare a pârâtului, fiind citat în primă instanță. După pronunțarea dispozitivului, instanța a expediat în adresa pârâților copia acestuia, fiind recepționat încă în data de 23 mai 2017.

În acest context, susținerile recurenților precum că au cunoscut despre hotărârea judecătorească din 19 mai 2017, abia la 31 octombrie 2017, sunt nejustificate și neîntemeiate și nu au decît scopul de induce în eroare instanța de judecată.

Norma prevăzută de art.362 alin.1) Cod de procedură civilă statuează expres începerea curgerii termenului de contestare.

Așadar, termenele procedurale prin existența lor nu fac altceva decât să asigure certitudinea drepturilor și stabilitatea raporturilor juridice, fapt ce duce în mod evident la respectarea principiului legalității, pe de o parte, și a interesului părților de a-și pregăti temeinic apărarea, astfel încât să nu fie supuse unor sancțiuni severe, pe de altă parte.

Decăderea reprezintă sancțiunea procesuală ce constă în pierderea dreptului privitor la declararea unei căi de atac sau la îndeplinirea unui alt act de procedura, neexercitat în termenul prescris de lege.

Potrivit jurisprudenței CtEDO dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit* pct. 51 -52).

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

*Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată.* Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Art.116 alin.(4) Codul de procedură civilă, statuează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, la caz nu este aplicabilă deoarece recurentul nu a invocat împrejurări care l-au împiedicat a declara apelul în termenul legal.

Corect a reținut instanța de apel că motivele indicate de apelanți nu sunt de natură de a repune în termenul de declarare a apelului.

Astfel, depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 19 mai 2017, la 14 noiembrie 2017, peste șase luni, demonstrează o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

În speță, soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul Van Hani versus Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cazul în care accesul la instanță este restricționat prin lege sau în fapt, Curtea examinează dacă restricția atinge fondul dreptului și, în special, dacă urmărește un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat: *Ashingdane împotriva Regatului Unit*, pct. 57.

În cazul în care restricția este compatibilă cu principiile stabilite, nu rezultă nicio încălcare a art. 6 § 1.

Colegiu reține că, pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a apelului, partea trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința

sa, deci a unei împrejurări care sa excludă culpa părții respective, însă se constată contrariul.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de recurs notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia deoarece apelanții au omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

Având în vedere cele expuse, încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2018, este întemeiată și legală, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept procedural și urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A respinge recursul declarat de Buzan Maria, Buzan Elena și Buzan Lilia.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2018, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Întreprinderii Municipale și de Gestiune a Fondului Locativ nr. 15 împotriva Mariei Buzan, Buzan Elena și Buzan Lilia privind încasarea datoriei

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Ala Cobăneanu

judecători

Luiza Gafton

Dumitru Mardari